

קאזארין — 1500 ר"כ, והסוחר בעזומערמני—500 ר"כ. המשחק בבית השעשועים ארלענעו התנדב לתת חלק מהכנסות המשחק לטובת הנשרפים. אומרים כי בעת השרפה שפכו אנשי כליעל על הכתים האחזים באש דל"י נפם, וכששים איש נאסרו. איש זקן אחד כבן שבעים שנה נשרף אצל ביתו, ורבים הם החילים והנפצעים מהשרפה.

וויטעבסק כ"א מנחם אב. — בשעה אחת בצהרים והנה החליל המכשר הבערה, השמיע הר קולו בעיר. במנוחה שאננה כפעם בפעם פנו בני עירנו למקום התבערה אשר התלקחה בקצה העיר בשכונת זארוצ'יא בבית-חרושת הנ"ל. אני אימר במנוחה שאננה, באשר זה ירח ימים אשר כמעט דבר יום ביומו הפרוץ הבערה פה ושם, ובכל זאת לא נגעו בנו לרעה כי עד מהרה שקעה האש בעזרת גדוד המכבים. לא כן היום: האש פרצה בזעם-אף, ותעש לה כנפים מבית לבית. כששים בתים עלו על המוקד כמשך שתיים שלש שעות, אשר בכללם בית-הבנסת הגדול בשכונה הנ"ל בנין עתיק יומין אשר עמד לתלפיות יוהר מטאה שנים, ואשר נוכל לאמר כי היה מהמצינים שברוסיא (נכבדות נדבר בו במ"ע "היום"). והי טרם הספיקה לנו השעה למצוא חשבון התבערה הזאת ולטד להנשרפים, והנה בשעה הרביעית אחר הצהרים—אחזה תבערה גדולה בפנות העיר הרחק מזה בשכונת פעסקאוואטיק וסכיביה במקימת שנים, עד כי לא מצאו כל אנשי חיל את ידיהם לכבות את הבערה. חלק גדול מהעיר עלה בלהב השמימה. וכמשך חמש שעות היו בתים רבים דשמה ולמעי מפלה. האדון שר הפלך קרא לעזרה לגדוד המכבים בסמאלענסק, אבל בבואם והנה כבר אחרו המועד. תלא כל עמ לתאר את המחזה. אסונות כמו אלה רבים הם בצוק העתים האלה, אבל אין מכאוב כמכאובנו, כי יש אשר יצילו כספם רכושם, יש אשר בתיהם בטוחים בחברת אחריות-האש, אולם פה אין כל אלה. אלפי אדם נשארו ערומים כיום דולדם מבלי הציל מאומה. גם בהים בטוחים כמעט אין (והלואי שיהי אחד אחוז מטאה). גם נפשית אחרות עלו על המוקד.

כמה בתים היו לברות לשני התבערה הללו— עדיין לא נמצא חשבון מדויק, אך אלפי אדם זקנים ונערים טף ונשים נשארו נטושים על פני השדה תחת בפת השמים ערומים ויחפים מבלי מזון ומחיה. על ערמת עפר מצאו קן למו, וסטחרת והנה קולות וברקים ונשם סוחף נתך ארצה אשר הועיל להותם ולהגדיל אסונם. איום הוא המחזה!

בני עירנו קמו על נדיבות בעין יפה איש איש בכל אשר יוכל שאת, אבל מה כחם ונבורתם לשאת כל העם הזה, אשר ימנו מספר למו, כפי שאשער

לערך עשרת אלפים נפש, על כן יתכונן פה ועד מאושר לקבוץ נדבות. וברכת האוברים עליהם תבוא. יצחק פריידזאהן.

הרב לעדת וויטעבסק ר' ישכר בער גיטסעלסאן סעיד בחותמו על אסות דברי הכותב.

ארשא (פלך מאהליב). — לפני חודש ימים היה פה הד"ר י. לוריא ממאהליב ויבקר את בית תה"ת דעירנו ויבחן את התלמידים, ואחרי אשר התלמידים הפיקו רצון ממנו בתשובותיהם עד שאלותיו, הציע לפני המורים לערוך מסע-טיול (עקסקורסיא) מארשא למאהליב בעד שלשים נערים. הצעת הד"ר הנ"ל מצאה חן בעיני מורי תה"ת ויפנו בבקשה אל האינספקטור בפלך מאהליב להתיר להם נסיעה כזאת. גם פנו בבקשה אל אדוני האניה „אריה"—ה"ה שניאורסאן ופעסעלניק מקאפוסט— להרשות להמורים לנסוע עם שלשים נערים מארשא למאהליב וחזרה חנם אין כסף. בקשות המורים מלאו גם האינספקטור גם אדוני האניה „אריה". וכיום א' 15 ח"ו בשעה ב' בצהרים נסעו מפה שלשים התלמידי תה"ת מהמחלקות האחרונות על האניה „אריה" תחת השגחת ארבעה מורים. סאד נעים היה לראות את פני היהודים הקטנים ציהלים ושמחים מענג הנסיעה. היום היה בחיר וצח וכל הנערים הבישו בעד חלונות ראניה ויתענגו על רחבת נהר הדניעפר ועל המחזות משני חופי הנהר.

במאהליב קדמו את פני התלמידים הד"רים מאנין וציטלין והאגרונום יאכנין (מנהל הפערטא דמאהליב); התלמידים ומוריהם הוכאו אל אחוזת החנוך לעבודה האדמה (פערטא), כי שם דיכין לפניהם ארוחה ומעון.

ביום ב' 16 ח"ו אחר ההפלה וארוחת הבקר בא האגרונום יאכנין עם כל התלמידים והמורים אל נן הפערטא וישוחח עם התלמידים כשתי שעות ויבאר להם מה הוא נן, ואיך נחיק למעת נן ומה היא איכות הקרקע, הזיכול וכו', והראה להם דברים באופן מוחשי. בשעה השניה בצהרים נערך בעד כל התלמידים ארוחת הצהרים ומשנה מהע בחדר האכל בזול". בשעה 3 בא הד"ר י. לוריא בליות הד"ר ציטלין וישאל לשלום התלמידים והמורים. התלמידים ענו לו שלום וספרו לו את כל אשר ראו בדרךם ואת הרושם הטוב אשר פעלה עליהם הנסיעה הזאת. אח"כ הלכו לוריא וציטלין עם כל הנערים והמורים לטייל בכל רחובות העיר והראו להם את צנורי המים, (водопроводъ), אה בית הכנסת להמנוח צוקערטאן ואת בית המדרש „רייכענשטיין", את נן הטיול, את גשר האבנים החדש על נהר דוברא וזאנקא ועוד...

בערב היום הוא נאספו אל הפערטא אורחים נכבדים: העורך דין ווידראוויץ, הד"רים מאנין,